

PÄÄTÖS

Nro 42/2014/1

Dnro ISAVI/61/04.08/2010

Annettu julkipanon jälkeen

28.5.2014

ASIA Rajasuo 2:n turvetuotantoalueen ympäristölupa ja toiminnanaloittamislupa, Mikkeli ja Pieksämäki

HAKIJA Vapo Oy
PL 22
40101 Jyväskylä

HAKEMUS

Vapo Oy on hakenut ympäristölupaa Rajasuo 2:n turvetuotantoalueen toiminnalle. Hakemus on tullut vireille Itä-Suomen ympäristölupavirastossa 2.12.2009 ja hake-
mista on täydennetty 3.9.2010 ja 3.12.2013.

Tuotantoalue sijaitsee Mikkelin kaupungin Kantalan kylässä, hakijan omistamalla Ete-
läkorven tilalla 491-491-1-76, noin 8,5 kilometriä Haukivuoren taajamasta koilliseen.
Tuotantoalueen ala on auma-alueet mukaan lukien yhteensä 40,4 ha.

Lisäksi hakija on pyytänyt lupaa toiminnan aloittamiseen lupapäätöstä noudattaen
muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin 7 d) kohdan mukaan luvanvaraista
toimintaa on turvetuotanto ja siihen liittyvä ojitus, jos tuotanto-alue on yli 10 ha. Alue-
hallintovirasto on ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 c) kohdan nojalla
toimivaltainen viranomaisen turvetuotantoa koskevassa asiassa.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja alueen kaavoitustilanne

Tuotantoalue on uusi eikä sillä ole aikaisempaa ympäristölupaa.

Hanke liittyy kuitenkin Rajasuon turvetuotantoalueen toimintaan siten, että Rajasuo 2:n kuivatusvedet johdetaan Rajasuon vanhan tuotantoalueen pintavalutuskentän kautta ympärivuotisesti.

Itä-Suomen ympäristölupavirasto on 30.10.2009 myöntänyt Rajasuon turvetuotantoalueen toimintaan ympäristöluvan nro 118/09/2. Vaasan hallinto-oikeus on 9.11.2011 päätöksellään muuttanut päätöksen lupamääräystä 2 lisäämällä siihen viidennen ja kuudennen kappaleen kuulumaan seuraavasti:

== =

Tuotantoalueen pintavalutuskentän puhdistustehon on oltava vähintään seuraava:

Päästö	Puhdistusteho %	
	Sulan maan aikana (15.4.–31.10.)	Muuna aikana
Kiintoaine	60	50*)
Kokonaisfosfori	60	50*)
Kokonaistyyppi	40	

*) tavoitearvo

Puhdistusteho lasketaan erikseen 15.4.–31.10. välisen ajan ja sen ulkopuolisen ajan keskiarvoina mahdolliset ohjauksutukset mukaan lukien. Jos tavoitearvoja ei ole saavutettu kahtena peräkkäisenä talvikautena, luvan saajan on toimitettava ennen seuraavan tuotantokauden alkua Etelä- Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle suunnitelma toimenpiteistä vesienkäsittelyn tehostamiseksi ja ryhdyttävä suunnitelman toteuttamiseen.

== =

Korkein hallinto-oikeus on 17.9.2013 antamallaan päätöksellä (taltio 2947) pysyttänyt Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen.

Etelä-Savon maakuntakaavassa (vahvistettu 4.10.2010) hankealueelle ei ole osoitettu aluevarausta. Rajasuon vanhemmat turvetuotantoalueet on merkitty turvetuotantoalueiksi (EOt 362, EOt 365 ja EOt 352).

Toiminta

Yleiskuvaus toiminnasta

Kuntoonpanotyöt aloitetaan ympäristöluvan täytäntöönpanokelpoiseksi tulemisen jälkeen rakentamalla tiestö, poistamalla alueen puusto ja kaivamalla alueen ympärille eristysojat ja paloaltaat, tekemällä vesiensuojelurakenteet, lasku- ja kokoojaojat sekä reuna- ja sarkaojat. Sarkaojitus tehdään 20 metrin välein. Tarpeettoman kuormituksen välttämiseksi työt pyritään tekemään mahdollisimman vähävetisinä aikoina. Routakerrosta hyödynnetään suon vetisimpien osien kuntoonpanossa. Kuntoonpanovaihe kestää 1–3 vuotta.

Tuotantovaiheita ovat jyrshintä, kääntäminen, karheaminen ja keräily. Jyrsinpolttoturvetta ja osin ympäristöturvetta tuotetaan mekaanisella kokoojavaunulla tai toisioerotimella varustetulla imuvaunulla. Kysynnän mukaan voidaan tuottaa myös palaturvet-

ta. Vuotuinen tuotantomäärä on noin 20 000 m³. Tuotannon arvioidaan kestävän 20–30 vuotta.

Turvetuotannon loputtua alue siistitään ja tarpeettomat rakenteet ja rakennelmat poistetaan alueelta. Alueet kunnostetaan uuteen maankäyttöön. Jälkikäyttönä voi olla esimerkiksi metsittäminen tai viljelykäyttö.

Vesien käsittely ja päästöt vesistöön

Kuivatusvesien käsittelymenetelmänä ovat sarkaojien lietetaskut ja päisteputkipidätimet, padottavalla rakenteella ja pintapuomilla varustettu laskeutusallas sekä pintavalutuskenttä.

Vedet johdetaan vanhan tuotantoalueen pintavalutuskentälle pumpaamalla. Kentän pinta-ala on 22,5 hehtaaria, mikä on noin 5,8 prosenttia valuma-alueesta. Pintavalutuskentältä vedet johdetaan alapuoliseen vesistöön reittiä laskuoja–Kangasjärvi.

Hakija mukaan alueelle suunnitellut vesiensuojelurakenteet ovat parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset.

Rajasuo 2:n alue on metsäoijitettua suota. Hankealueen päästöjä vesistöön nykytilanteessa on arvioitu metsäoijitettujen suoalueiden vedenlaatutietojen perusteella (kiintoaine 3,5 mg/l, typpi 630 µg/l ja fosfori 30 µg/l). Valuma-arvona on käytetty Lohnajärven luusuan keskivalumaa 7,7 l/s km². Hankealueelta huuhtoutuu nykytilanteessa kiintoainetta 343 kg/a, typpeä 62 kg/a ja fosforia 3 kg/a, kun vastaavasti vanhan Rajasuon tuotantoalueen (350 ha) vuosikuormitus on ollut 2 799 kg kiintoainetta, 869 kg typpeä ja 29 kg fosforia ominaiskuormitusarvojen (vuodet 1997–2006) perusteella laskettuna.

Rajasuo 2:n kuntoonpanovaiheen ensimmäisen ojitusvuoden kuormitus on saatu kertomalla tuotantovaiheen ominaiskuormitusarvot 1,5:lla ja toisen vuoden arvot kertomalla luvulla 1,3. Turvetuotantoalueelta vesistöön menevän brutto- ja nettokuormituksen on arvioitu olevan suon kuntoonpano- ja tuotantovaiheessa seuraava:

Toimintavaihe	Brutto			Netto		
	Kiintoaine kg/ a	Kok.P kg/a	Kok.N kg/a	Kiintoaine kg/ a	Kok.P kg/a	Kok.N kg/a
Kuntoonpano 1.vuosi	634	6,3	192	339	4,9	162
Kuntoonpano 2.vuosi	428	4,3	130	236	3,2	108
Tuotanto	323	3,2	100	178	2,5	83

Pöly, melu ja liikenne

Turvetuotannon ilmapäästöt ovat tuotannon ja lastauksen aikaista turpeen pölyämistä sekä ajoneuvojen pakokaasupäästöjä. Pölyävyyteen ja pölyn leviämiseen vaikuttavat turpeen maatuneisuusaste ja kosteus, tuotantomenetelmä sekä sääoloista erityisesti tuuli. Tuulen nopeuden ylittäessä 10 m/s tuotanto keskeytetään aina lisääntyvän tuli-

paloriskin vuoksi. Nykyaikaisella toisioerottimella varustetulla imuvaunulla ja mekaanisella kokoojavaunulla pölyäminen on melko vähäistä myös kuormausvaiheessa.

Turvetuotannon aiheuttaman pölyämisen viihtyvyyshaitta ulottuu avoimessa maastossa noin 500 metrin etäisyydelle. Yli 1 000 metrin päässä tuotantoalueesta turvepöly ei enää sanottavasti lisää laskeumaa. Pienhiukkasten pitoisuuden on todettu puhtaavan voimakkaasti viimeistään noin 500 metrin etäisyydellä pölylähteestä. Kasvillisuuden on todettu tehokkaasti vähentävän pölyn kulkeutumista tuotantoalueen ympäristöön.

Turveperäinen pöly ei ole terveydelle eikä ympäristölle vaarallista, mutta tummana se on pieninäkin pitoisuuksina helposti erottuvaa ja voi siten aiheuttaa viihtyvyyshaittaa.

Turvetuotannon aiheuttama melu on peräisin työkoneista ja raskaiden kuljetusajoneuvojen liikkumisesta. Tehtyjen selvitysten mukaan turvetuotannon työvaiheista jyräintä ja turpeen nosto imuvaunulla aiheuttavat hetkellistä 55 dB:n melua 100–200 metrin etäisyydelle työskentelykohdasta. Turvekenttien kunnostustyöt aiheuttavat laskennallisen arvion perusteella 55 dB:n melutasoja 300–400 metrin etäisyydelle työskentelykohdasta.

Energiaturve toimitetaan asiakkaille maantiekuljetuksina pääasiassa lämmityskaudella (loka-huhtikuu) keskitetysti yhdessä tai kahdessa jaksossa. Tuotantomäärän kuljetamiseen tarvitaan vuosittain noin 140 rekka-autokuormaa. Tuotantoaikana työmaaliikenne on työntekijöiden henkilöautoliikennettä.

Varastointi ja jätteet

Urakoitsijat säilyttävät polttoaineitaan siirrettävissä säiliöissä pelastussuunnitelmassa osoitetuissa paikoissa tiiviillä ja kantavalla alustalla. Säiliöiden koko on 3–5 m³ ja säiliöissä olevan polttoaineiden määrä alle 15 m³. Tuotantokauden aikana kulutetaan polttoaineita noin 20 m³ ja voiteluöljyä 140 litraa sekä muita voiteluaineita 30 kilogrammaa.

Tuotannossa syntyy vuosittain jäteöljyä 140 litraa, kiinteää öljyjätettä 140 kilogrammaa, akkuja 7 kilogrammaa, sekajätettä 1 m³, aumamuovia 1 000 kilogrammaa ja rautaromua 93 kilogrammaa. Urakoitsijat toimittavat jätteet niiden erityisille keruupaikoille asianmukaisiin säiliöihin, joista ne toimitetaan luvalliseen jätteiden tai ongelmajätteiden käsittelypaikkaan. Metalliromu myydään kierrätykseen. Aumamuovit kerätään ja varastoidaan sekä hyödynnetään energiana tai kierrättämällä.

Hakemussuunnitelman liitteenä olevassa kaivannaisjätteen jätehuolto-suunnitelmassa on selvitetty kantojen ja muun puuaineksen, kivien, mineraalimaiden ja laskeutusaltaiden lietteen määriä, käyttöä ja ympäristövaikutuksia.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

Vesienkäsittely, jätehuolto ja työmaan turvallisuusjärjestelyt täyttävät hakijan mukaan parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimukset.

Tuotantoalue, sen ympäristö ja toiminnan vaikutukset ympäristöön

Tuotantoalueen nykytila sekä lähiympäristön suojelukohteet ja pohjavesialueet

Rajasuo 2:n alueet ovat pääosin metsäoijittua suota ja metsää. Hankealueen lähiympäristö on pääasiassa turvetuotanto- sekä maa- ja metsätalouskäytössä. Alueen kaakkoispuolella on hakijan vanha Rajasuon tuotantoalue. Pohjoispuolella oleva turvetuotantoalue on yksityisessä omistuksessa.

Rajasuo 2:n välittömässä läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita. Lähin suojelualue Haapaniemi (F10500104) sijaitsee hankealueesta 7,7 kilometriä länteen. Toiminnalla ei ole vaikutusta suojelualueiden luonnonarvoihin pitkistä etäisyyksistä johtuen.

Hankealuetta lähin Ilmalamminkankaan pohjavesialue (II-luokka) sijaitsee 1,2 kilometriä koilliseen. Rajasuon turvetuotanto jälkihoitovaiheineen ei vaaranna pohjavesialueen veden laatua tai antoisuutta.

Hankkeen vaikutusalueella ei sijaitse vesilain nojalla suojeltuja pienvesiä.

Asutus ja maankäyttö

Rajasuo 2:n puskurivyöhykkeellä sijaitsee yksi vapaa-ajanasunto tilalla Torppa (491-491-1-75) noin 300 metrin etäisyydellä tuotantoalueen reunasta sen lounaispuolella. Kaivokyselyn mukaan tilalla on betonirengaskaivo, jonka antoisuus on ollut hyvä. Hanke ei tule vaikuttamaan käyttöveden määrään tai laatuun.

Vesistö ja sen tila

Rajasuo 2 sijaitsee Sysmäjärven valuma-alueen (4.25) Isojoen–Sahinjoen (4.253) valuma-alueella, jonka pinta-ala on 372 km² ja järvisyys 12,8 prosenttia. Hankealueen pinta-ala on 0,11 prosenttia Isonjoen–Sahinjoen valuma-alueesta.

Turvetuotantoalueen vedet johdetaan laskuojaa pitkin Kangasjärven pohjoisosaan. Kangasjärven pinta-ala on 19,7 km² ja sen valuma-alue järven luusuassa 134 km². Kangasjärven valuma-alueen järvisyys on 18,7 prosenttia. Valuma-alueesta on puolet suota, josta ojitettuna 67 prosenttia. Erytisen tehokkaasti on ojitettu Kangasjärven lähialue. Hankealueen pinta-ala on 0,3 prosenttia Kangasjärven valuma-alueesta.

Arvioidut Isojoen–Sahinjoen valuma-alueen ja Kangasjärven osavaluma-alueen vuotuisen virtaaman keski- ja ääriarvot (m³/s) ovat:

	Isojoen–Sahinjoen valuma-alue	Kangasjärven osavaluma-alue
MQ (m ³ /s)	2,85	1,03
MNQ (m ³ /s)	0,81	0,29
MHQ (m ³ /s)	11,09	4,00

Isojoen–Sahinjoen valuma-alueen vesistökuormitus on pääosin metsä- ja maatalouden hajakuormitusta. Lisäksi valuma-alueella sijaitsevat myös hakijan hallussa olevat Ropolansuon, Viransuon ja Huppionsuon tuotantoalueet.

Vanhan Rajasuon pintavalutuskentältä lähtevän veden laatu vuonna 2007 on ollut seuraava: kiintoaine 4,2 mg/l, orgaaninen kiintoaine 4,0 mg/l, johtokyky 4,3 mS/m, väri 300 mgPt/l, COD 58 mgO₂/l, Kok-N 1 200 g/l, NH₄-N 13 µg/l, NO₃-N 3 µg/l, Kok-P 36 µg/l, PO₄-P 4 µg/l, Fe 2 800 µg/l.

Kangasjärveen laskevat vedet ovat happamia, humuspitoisia ja ravinteisia. Kangasjärvi on matala järvi. Järven syvänteessä, pohjan läheisessä vesikerroksessa on viime vuosien aikana ollut talvella lievää tai selvää hapenvajausta. Kangasjärven pohjoisosassa veden kokonaisfosforipitoisuus on ollut 30–40 µg/l ja klorofyllipitoisuus 15–25 µg/l sekä väri yli 100 mg Pt/l.

Kangasjärvi laskee Rakkineenjoen kautta Haapajärveen. Rakkineenjoen veden kemiallisessa hapenkulutuksessa on ollut havaittavissa lievä laskeva suuntaus. Tosin parina viime vuotena on havaittu epätavallisen korkeita arvoja.

Haapajärven veden laatu on poikennut yllättävän vähän Kangasjärven veden laadusta. Tosin Kangasjärven alueelta tuleva kuormitus muodostaa vain osan Haapajärveen tulevasta kuormituksesta. Haapajärven veden laadussa ei ole ollut havaittavissa selvää muutossuuntaa sähkönjohtavuuden nousua lukuun ottamatta.

Rajasuon (mukana Rajasuo 2 ja vanhat Rajasuon alueet) bruttokuormituksen lisäys Kangasjärven osavaluma-alueen alarajalla on noin 0,1 mg/l kiintoainetta, 1 µg/l fosforia ja 33–30 µg/l typpeä. Vastaavat nettopitoisuuslisäykset ovat noin 0,8 µg/l fosforia ja 25 µg/l typpeä. Rajasuo 2:n vaikutuksia ei voida eritellä muista samaan suuntaan jo nykyisellään vaikuttavista tekijöistä, kuten maa- ja metsätaloudesta sekä asutuksesta.

Kalasto ja kalastus

Osakaskunnille tehdyn kyselyn mukaan Kangasjärven kalastus on lähinnä virkistys- ja kotitarvekalastusta (noin 210 henkilöä), jonka kalataloudellinen merkitys on keskinkertainen tai suuri. Saalina on tyypillisesti ollut ahven, kuha, hauki, lahna ja särki. Pohjan liettymisen, veden likaantumisen ja pyydysten limoittumisen on arvioitu olevan huomattavaa.

Istutusrekisterin mukaan Kangasjärveen on istutettu säännöllisesti kuhaa, kirjolohta, järvitaimenta ja harjusta.

Rajasuo 2:n vesistövaikutusten vähäisyyden vuoksi ei estettävää tai korvattavaa kalataloudellista haittaa aiheudu.

Ympäristöriskit

Työmaalle laaditaan vuosittain päivitettävä pelastussuunnitelma ja nimetään paloturvallisuusorganisaatio. Tuotantoalueella on alkusammutuskalustoa ja ensiapuvälineis-

tö sekä toiminta- ja ensiapuohjeet onnettomuustilanteiden varalle. Henkilöstön valmiuksia hätätilanteessa ylläpidetään koulutuksen ja harjoitusten avulla.

Häiriötilanteista ja niiden korjaustoimista ilmoitetaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Häiriötilanteissa noudatetaan hakijan laatu- ja ympäristöjärjestelmän työ- ja ympäristöohjeita. Toiminnalle otetaan ympäristövahinkovakuutus.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Käyttötarkkailu

Käyttötarkkailussa kirjataan taustatietoa toiminnoista ja niiden ajoittumisesta sekä toimintaolosuhteista (ojitukset, tuotanto, vesiensuojelutyöt, näytteenotto, mahdolliset valitukset ja sääolot).

Päästö- ja vaikutustarkkailu

Päästötarkkailu tuottaa tietoa päästöjen määrästä ja vaikutustarkkailu ympäristövaikutuksista.

Hakija esittää Kangasjärven alueella käytössä olevan kuormitus- ja vesistötarkkailuohjelman jatkamista.

Rajasuon tarkkailukausi on toukokuusta lokakuuhun. Virtaamaa mitataan jatkuvasti mittapadolla ja näytteet otetaan kaksi kertaa kuukaudessa pintavalutuskentälle tulevasta ja lähtevästä vedestä.

Pintavalutuskentälle tulevasta vedestä analysoidaan kiintoaine, kemiallinen hapenkulutus, kokonaisfosfori, kokonaistyyppi ja rauta sekä lähtevästä vedestä edellisten lisäksi kiintoaineen hehkutushäviö, sähkönjohtokyky, pH, alkaliniteetti ja väri. Lisäksi kuormitusnäytteistä analysoidaan joka kolmas vuosi ammoniumtyppi, nitraattityppi sekä fosfaattifosfori.

Järvihavaintopaikkoja on kahdeksan, joista vesinäytteet otetaan kolme kertaa vuodessa (loppupalvella maalis-huhtikuussa sekä elo- ja lokakuussa ynnä joka kolmas vuosi myös kesä- ja heinäkuussa). Kaikista vesistönäytteistä tehdään samat analyysit kuin kuormitusnäytteistä. Järvihavaintopaikoista määritetään lisäksi näkösyvyys, happipitoisuus ja sameus sekä a-klorofylli (avovesiaikaan). Kangasjärven pohjaeläinnäytteistä (joka kolmas vuosi) analysoidaan laji- ja yksilömäärä sekä biomassa.

Korvaukset

Hankkeesta ei aiheudu ennalta arvioiden korvattavaa tai kompensoitavaa haittaa.

Toiminnan aloittamislupa ja vakuus

Hakijalla on tarvetta uuden tuotantoalueen kuntoonpanon nopeaan aloittamiseen, koska käytössä olevista turvevaroista on nykyisellään kova puute ja turpeen kysyntä on talousalueella pysyvää.

Hankkeen tekee kiireelliseksi turpeen lisääntyvä käyttötarve ja se, että nykyiset 1970- ja 1980-luvuilla käyttöön otetut tuotantoalueet ovat turvevaroiltaan ehtyneet. Vuotuisten nostomäärien on oltava aikaisempia suurempia. Nostomäärät ovat suoraan riippuvaisia käytössä olevan suoalan laajuudesta.

Mikäli luvan myöhemmän epäämisen johdosta olisi tarpeen toimenpitein saattaa ympäristöä ennalleen, kysymys on ojituksen ja mahdollisesti käynnistyneen turvetuotannon kuormitusvaikutuksen hallinnasta. Turvetuotantoalueen kuormituksen on todettu alentuvan noin kolmessa vuodessa alle korvausvelvollisuuden perustavan kuormitustason. Sama arvio likimäärin toistuu hankkeissa, joissa annetaan määräyksiä toiminnan lopettamiseksi.

Hakija esittää vakuudeksi 5 000 euroa, joka voidaan asettaa omavelkaisena takauksena. Vakuus on riittävä kattamaan kyseisen ajan kuivatusvesien ympärivuotisesti pintavalutukseen pumppauksen ja kunnossapidon kustannukset.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla aluehallintovirastossa, Mikkelin ja Pieksämäen kaupungeissa sekä Mikkelin kaupungin Haukivuoren kaupunginosan yhteis palvelupisteessä 29.9.–29.10.2010 sekä kirjeitse asianosaisille. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu Länsi-Savo -nimisessä lehdessä 29.9.2010.

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristönsuojelu- ja kalatalousviranomaisena sekä Mikkelin ja Pieksämäen kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä mainituilta kunnilta.

Hakija on täydentänyt hakemustaan 3.12.2013. Asiasta on pyydetty vielä lausunnot Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ympäristönsuojelu- ja kalatalousviranomaisena sekä Mikkelin ja Pieksämäen kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisilta.

Lausunnot, 1. kuuleminen

1) *Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue* on lausunut, että Rajasuon varsinainen tuotantoalue on vanhaa nostamisaluetta. Kohteesta on poistunut nostokenttiä ja toisaalta lupamenettelyn yhteydessä on uusia alueita lisätty tuotantoalueiksi. Pintavalutuskenttä on toiminut hyvin Rajasuolla. Vain voimakkaiden ja pitkäjaksoisten sateiden aikana on ollut havaittavissa toimintatehon heikkeneminen.

Valituksenalaisessa ympäristölupapäätöksessä on sanottu mm. seuraavaa:

2. *Turvetuotantoalueelta johdettavat vedet on käsiteltävä hakemuksen täydennyksenä (31.7.2009) olevan tuotantosuunnitelman (MK 1:13 000) mukaisesti sarkaojara-*

kenteiden, laskeutusaltaiden ja pintavalutuskentän avulla ympärivuotisesti sekä muutoin hakemussuunnitelmasta ilmenevällä tavalla.

Nyt käsiteltävässä hakemuksessa kerrotaan, että Rajasuolla on vain sulan maan aikana tapahtuva pintavalutus. Asia on syytä oikaista, että ei tule ristiriidassa olevia päätöksiä.

Ympärivuoden tapahtuva pintavalutus on BAT-tekniikkaa.

Rajasuon vuoden 2010 päästötarkkailun tulokset on esitetty oheisessa taulukossa. Lihavoituna on merkitty, jos lähtevä kuormitus on ollut suurempi kuin tuleva.

Pintavalutus Pvm.	Kok.P red. %	Kok. N red. %	Kiintoaine red. %	BHK red. %
3.5.2010	56	57	91	39
17.5.2010	84	58	99	39
31.5.2010	83	52	93	42
14.6.2010	81	58	95	50
29.6.2010	83	43	92	85
19.7.2010	63	28	67	85
1.9.2010	59	35	83	11

Rajasuon tuotantoalasta on jäänyt kohtalaisen paljon suota jo noston ulkopuolelle. Osalla kentistä on turve loppunut, osalla on tehty maansiirtoja siten, että yhdelle saralle on läjitetty kahden viereisen saran turpeet.

Hakija ei ole esittänyt selkeästi, paljonko vanhasta kentästä on lopullisesti noston ulkopuolella eikä myöskään sitä, miten poistuvien kenttien jatkotoimenpiteet järjestetään.

Ympäristöministeriö on hyväksynyt syksyn 2010 aikana uuden maakuntakaavan. Sen energiasiossa on tarkasteltu turvealueiden sijaintia ja kolmannen jakovaiheen mukaisille valuma-alueille mahdollisuutta lisätä nostoalaa.

Kangasjärven valuma-alue on tuossa tarkastelussa tulkittu olevan siinä määrin turvetuotannon kuormittama, että lisäalan saaminen ei ole ollut perusteltua.

Tuotantoalan lisääminen ei ole Rajasuolla mahdollista ilman, että vähintään vastaava ala poistuu entistä nostoaluetta. Tämä ei tarkoita, että poistuvaa aluetta ei nosteta, vaan sitä, että se on aktiivisin toimin saatettu vähemmän kuormittavaan tilaan. Käytännössä asia tarkoittaa, että poistunut alue on saatettu pellon tai metsän kasvulle otolliseksi. Kyseeseen tulee tällöin riittävän kuivatuksen saaminen poistuvalla alalla. Nyt pois jääneet alueet ovat veden vaivaamia alueita, joilla ei ole mahdollista kumpikaan toimenpide.

Toinen vastaava uusi käyttömuoto olisi uudelleen soistaminen. Siinä on tärkeää, että vesien ei anneta juosta valtoimenaan, vaan alueet rajataan suunnitelmallisesti, vedet ohjataan tarvittaessa laskeutukseen ja sen jälkeen erittäin hitaasti virraten muodos-

tettavalle soistuvalla alalla. Veden poistuminen tällaiselta alalta on oltava hallittua ja sen tulee tapahtua eroosiota aiheuttamatta.

Hakijan tulee esittää, miten edellä kerrottu asia ratkaistaan, ennen kuin lupa voidaan myöntää.

Jos ympäristölupa myönnetään, voidaan toiminnanaloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä myöntää, jos hakija asettaa riittävän suuren vakuuden mahdollisten ennallistamistoimien varalle.

Voimassa oleva velvoitetarkkailu antaa riittävän kuvan sekä vedenlaadusta että vesistökuormituksesta.

2) *Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen* on lausunut, että kalasto- ja kalastustiedot on sivuutettu hakemuksessa melko ylimalkaisesti, vaikka tietoja olisi ollut käytettävissä aina 1980-luvulta saakka.

Kangasjärven muikkukanta on tarkkailuhistorian aikana vaihdellut, mutta pysynyt kuitenkin kohtalaisena. Myös siikaa tavataan ajoittain. Onkin todennäköistä, että siika edelleen lisääntyy Kangasjärvessä. Muikun ja siian menestyminen ja luonnonvarainen lisääntyminen ovat kalataloudellisesti merkittäviä asioita. Kuhakannat ovat lisääntyneet istutusten seurauksena.

Särki on herkkä happamuudelle ja Kangasjärven happamuus on ajoittain ollut sillä tasolla, että särjen elinmahdollisuudet ovat heikentyneet. Mateen menestymistä voi haitata alusveden heikko laatu. Kalakantoihin vaikuttaa myös turvetuotannon kiintoaine ja sen kertyminen kalojen kutualueille.

Kangasjärven ympäristössä on suhteellisen vähän asukkaita ja kalastajien määrää heijastavat melko alhaiset kokonais- ja hehtaarisaalet. Järven kalasto on säilynyt kuitenkin kohtalaisena ja järvellä on suuri paikallinen kalataloudellinen merkitys. Järven imagon heikentyminen on eräs merkittävimpiä turvetuotannon vaikutuksia.

Kangasjärven kalasto on säilynyt yllättävän monipuolisena kuormituksesta huolimatta. Veden laatu ei ole kuitenkaan parantunut turvetuotantoalueiden kuivatusvesien puhdistusmenetelmien parantumisesta huolimatta. Kalasto rakenteessa on viitteitä huonompaan suuntaan. Kuormitus ei tulisi lisätä eikä uusi alueita ottaa tuotantokäyttöön ennen kuin vähintään vastaava tuotantopinta-ala poistuu alueelta. Rajasuo 2:n tuotantoalueelle ei tässä vaiheessa tule myöntää ympäristölupaa eikä toiminnanaloittamislupalle ole perusteita.

3) *Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen* on lausunut, että Mikkelin ympäristöstrategian mukaisesti kaupungille valittuja kriittisiä menestystekijöitä ovat mm. uusiutuvien energialähteiden käytön lisääminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen. Turvetuotantoalan kasvattaminen on selkeästi mainitun linjauksen vastaista elinkeinopolitiikkaa. Turvetuotantoa koskevissa lausunnoissaan ympäristölautakunta on noudattanut seuraavaa päälinjaa: Turvetuotanto pyritään keskittämään ensisijassa toiminnassa oleville tuotantoalueille ja toissijaisesti viljelykäyttöön otetuille turvepelloille. Tuoreimpien kasvihuoneilmioon liittyvien tutkimusten tulosten mukaan näiden kuormitus- ja kasvihuonevaikutukset ovat turvetuotantoalueista pienimmät. Tällaisille

tuotantoalueille kohdistuvien hankkeiden kohdalla hakemuksia on pääsääntöisesti puollettu, mutta samalla on pyritty ympäristönsuojelulain hengessä yksilöidyillä, suojaavilla vaatimuksilla huolehtimaan, että tuotannossa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa sekä käytäntöä ja tuotannosta aiheutuvat ympäristöhaitat minimoidaan. Linja tukee sekä kasvihuonekaasujen että maatalouden ravinnekuormituksen vähentämistä tavoitetta. Samalla tuetaan Etelä-Suomessa uhanalaisiksi jääneiden suoluontotyyppien suojelua.

Rajasuo 2:n tuotantoalue toteuttaa Mikkelin ympäristöstrategian tavoitteita turvetuotantoalueiden sijoittumispaikkojen osalta. Ympäristölautakunnan tiedossa ei ole toistaiseksi sellaista ympäristönsuojelulain 42 § tarkoittamaa seikkaa, joka olisi esteenä haetun luvan myöntämiselle. Rajasuo 2:n tuotantoalue on ojitettua suota, joka on ojituksen johdosta kuivunut ja metsän kasvu on käynnistynyt. Tuotantoon haettavien lohkojen osalta suoluonto on siinä määrin muuttunut, ettei sillä katsota olevan luontotarvojen kannalta merkitystä. Haettu toiminta sijoittuu alueelle, jossa siitä voidaan olettaa koituvan kohtalaisen vähän häiriötekijöitä muulle alueella olevalle toiminnalle.

Kangasjärven alue on kuitenkin voimakkaasti kuormitettu ja maakuntakaavan selostusosassa olevassa kestävän turvetuotantoalan arviossa Isojoen–Sahijoen valuma-alueelle 04.253 mahdollinen vuoteen 2007 nähden uusi turvetuotantoala on määritelty olevan 50 hehtaaria valuma-alueen teknisesti tuotantokelpoisesta 988 hehtaarin turvealasta. Tämän takia hakijaa tulee pyytää ennen lupaharkintaa täydentämään hakemustaan selvityksellä, josta ilmenee 1) valuma-alueella 04.253 turvetuotannossa oleva alue vuosina 2007 ja 2010 ja 2) tuotantoalan todennäköinen kehitys haettuna lupakautena. Selvityksessä tulee huomioida ja tarkastella myös niitä vaikutusalueelle (Isojoen–Sahinjoen valuma-alue 04.253) haettuja lupia (esim. Lamminpäänsuo), joiden osalta ei ole lupaharkintaan mennessä tehty lainvoimaista päätöstä, sekä niitä alle 10 hehtaarin tuotantoalueita, joiden tuotantoa ei ole ratkaistu ympäristöluvalla. Kappale selvitystä pyydetään toimittamaan tiedoksi myös Mikkelin kaupungin ympäristöviranomaiselle mahdollisia kannanottoja varten.

Rajasuo 2:n osalta toiminnan aloittamislupa kunnostustoimille voidaan myöntää, kun turvetuotantoala kokonaisuudessaan valuma-alueella ei ylitä maakuntakaavaselostuksessa esitettyä kestävän tuotantoalan määrää.

4) *Keski-Savon ympäristölautakunta* on Pieksämäen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena lausunut, että turvetuotantoalan kasvu (40,4 ha) lisää kuormitusta ja vaikuttaa alapuolisen vesistön, Kangasjärven veden laatuun ja virkistyskäyttöön. Kangasjärvi on matala, tummavetinen, humuspitoinen ja virkistyskäyttöarvoltaan tyydyttävä/rehevä järvi.

Valtioneuvoston 10.12.2009 hyväksymän Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman mukaiset turvetuotannon vesiensuojelutoimenpiteet koskevat uusia tuotantoalueita. Tuotantoalueelta tulevien valumavesien käsittelyn toimivuus tulee varmistaa kaikissa olosuhteissa eri vuodenaikoina. Toiminta ei saa aiheuttaa alapuolisen vesistön tilan heikkenemistä. Vesienhoitosuunnitelman mukaan järvien tila tulee olla hyvä vuoteen 2015 mennessä.

Ympäristöministeriön 4.10.2010 vahvistamassa Etelä-Savon maakuntakaavassa on turvetuotantoon varattu jo toiminnassa olevat tuotantoalueet. Sitä vastoin kaavassa ei ole esitetty tulevia turvetuotantoaluevarauksia. Maakuntakaavan laadintaan liittyvissä selvityksissä on karttaliitteellä esitetty kolmannen jakovaiheen valuma-alueittain vesiensuojelun kannalta mahdollinen uusi turvetuotantoala suhteessa tuotantokelpoiseen alaan. Kyseisellä Isojoen-Sahinjoen valuma-alueella, jolla Rajasuo sijaitsee, on selvityksen mukaan mahdollista ottaa 50 hehtaaria tuotantoon koko alueen 988 hehtaarin tuotantokelpoisesta alasta siten, ettei aiheuteta alapuolisen vesistön tilan huononemista.

Vapo Oy:llä on kyseisellä valuma-alueella vireillä ympäristölupahakemukset turvetuotannon aloittamiseksi yhteensä noin 1 400 hehtaarin tuotantoalalle, josta 120 hehtaaria on uutta alaa.

Koska Kangasjärven ympäristössä on käsittelyssä useita turvetuotannon laajentamiseen liittyviä hankkeita, ei yksittäisen pienen tuotantoalueen vaikutusten arviointi anna oikeaa kokonaiskuvaa vastaanottavaan järveen tulevasta kokonaiskuormituksesta. Näin ollen alueen hankkeita tulisikin käsitellä kokonaisuutena.

Hakemuksissa tulisikin selvittää ja esittää vastaanottavaan vesistöön, Kangasjärven johtuva kokonaiskuormitus ja sen aiheuttama vaikutus. Selvitysten perusteella tulee varmistaa riittävät vesiensuojelutoimet niin, ettei Kangasjärven tilaa heikennetä. Kangasjärven valuma-alueesta on puolet suota, josta jo nyt on ojitettuna 67 prosenttia.

Pöly- ja meluhaitta voidaan hakemuksen mukaisilla toimilla ehkäistä siten, ettei se ole kohtuutonta

5) *Pieksämäen kaupunginhallitus* on antanut kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa samansisältöisen lausunnon.

Muistutukset ja mielipiteet

1) AA (*Väliniemi 491-467-45-48*) on muistuttanut, että laskeutusaltaat ja pintavalutus kentät eivät ole riittäviä. Turvevesi on tummentanut ja humustanut Kangasjärven niin, ettei siinä voi uida. Turvetuotanto on vaikuttanut veden laatuun, aiheuttanut rehevöitymistä ja vaikeuttanut virkistyskäyttöä. Myös melu ja pöly aiheuttavat haittoja mökkiläisille.

2) BB (*Väliniemi 491-467-45-48*) on tehnyt edellä selostetun 1) muistutuksen kanssa samansisältöisen muistutuksen.

3) CC:t (*Torppa 491-491-1-75*) ovat muistuttaneet, että suon kuivatuksen vuoksi veden häviäminen vapaa-ajanasunnon kaivosta on vaarassa. Hakijan tulee huolehtia, että tilalle saadaan jatkossakin juomakelpoista ja hyvää vettä.

4) *Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri ry* on muistutuksessaan todennut, että maakuntakaavassa hankealuetta ei ole merkitty turvetuotantoalueeksi ja on siten kaavan vastainen.

Kangasjärven valuma-alueella on useita toiminnassa olevia turpeenottoalueita, joiden aiheuttamasta järven kuormittamisesta ei hakemuksessa mainita mitään. Järven lisäkuormitusta ei tule sallia eikä ympäristölupaa myöntää.

5) DD (*Peiponranta 491-451-45-49*) ja 74 muuta allekirjoittajaa ovat muistuttaneet, että Rajasuo 2:lle ei tule myöntää ympäristölupaa eikä toiminnanaloittamislupaa.

Kangasjärven ympäristössä sijaitsee jo ennestään vesistön kuormituksen kannalta kestävä määrä turvetuotantoalueita.

Esitetyt vesiensuojelurakenteet ovat tässä yhteydessä täysin riittämättömät, eivätkä kykene pidättämään kiintoainesta tulvahuippuina, eivätkä etenkään nykyisten vesitalvien aikana kun pintamaa on vielä roudassa eikä ime lainkaan sulamisvettä.

Myös arviot vuosittaisista vesistökuormituksesta ovat liian vähäiset. Turpeen nosto-alueiden tyyppi on suoraan käyttökelpoista vesistön perustuotannolle, mistä johtuen pienetkin lisäykset vesistöihin ovat merkittäviä. Uuden Rajasuo 2:n tuotantoalueen mukanaan tuomaa valumavesien lisäystä Kangasjärveen ei tule sallia missään olosuhteissa.

Kangasjärven alueella kalastusta harrastavat kertovat, että käytettävät kalanpyydykset likaantuvat nopeasti, ja saaliskalat kuolevat pyydyksiin entistä herkemmin. Ahvenkanta pienenee ja särkikalajien osuus on lisääntynyt huomattavasti. Lisäksi saaliskaloissa on todettu selviä makuvirheitä. Vapaa-ajan kalastus on vaikeutunut merkittävästi.

Kangasjärven virkistyskäyttömahdollisuudet ovat romahtaneet. Vedessä ei voi enää uida likaantumatta eikä vettä voi käyttää saunavetenä.

Järven nykytilaa tulisi korjata ja korvata jo aiheutetut haitat. Vapaa-ajan asutus on ollut Etelä-Savon maaseudun pelastus ja sen merkitys kasvaa jatkossa.

Mikkelin kaupunki on palkittu uusiutuvan energian edelläkävijänä. Jos Suomi haluaa säilyttää uskottavuutensa, turpeentuotannon lisäämisen sijasta olisi syytä kääntyä kohti oikeasti uusiutuvia energiamuotoja. Rajasuo 2:n turvetuotannon kieltäminen on paras vaihtoehto, joka keventää alueen ja koko Etelä-Savon maakunnan hiilidioksidipäästöjä.

Hakemuksessa ei oteta huomioon Natura-alueena tunnettuun Petkellammen suoalueeseen kohdistamaa rasitusta. Kuivatusvesien vaikutus Petkellammen suoalueeseen tulisi selvittää.

Rajasuo 2:n tuotanto aiheuttaa pöly- ja meluhaittaa ja rekkaliikenne Tuliniementiellä onnettomuusriskin.

6) *Virtasalmen kalastusalue, Kangasjärven kalastusseura ja Korkeamaan jakokunta* ovat vastustaneet Rajasuo 2:n ympäristöluvan ja toiminnanaloittamisluvan myöntämistä.

Kangasjärven ympäristössä sijaitsee jo ennestään vesistön kuormituksen kannalta kestämaton määrä turvetuotantoalueita.

Esitetyt vesiensuojelurakenteet ja -menetelmät ovat tässä yhteydessä täysin riittämättömät. Ne eivät kykene pidättämään kiintoainesta tulvahuippuina eivätkä roudan aikana.

Vuosittaiset vesistökuormitusarviot ovat liian alhaiset. Turpeen nostoalueiden tyyppi on suoraan käyttökelpoista vesistön perustuotannolle, mistä johtuen pienetkin lisäykset vesistöihin ovat merkittäviä. Uuden Rajasuo 2:n tuotantoalueen mukanaan tuomaa valumavesien lisäystä Kangasjärveen ei tule sallia missään olosuhteissa.

Kangasjärven lounaisosassa sijaitseva Akonlahti on täyttynyt soilta tulevien kuivatusvesien mukana tulleista kiintoaineesta. Kangasjärven tuhoaminen on lopetettava.

Aikaisemmin runsasta siika- ja muikkukantaa ei ole vuosia jatkuneista istutuksista huolimatta saatu pelastettua saati sitten muista lohikaloista. Verkkokalastajien määrä Kangasjärvellä on vähentynyt. Kalanpyydykset likaantuvat nopeasti, kalat kuolevat pyydyksiin herkästi ja kaloissa on makuvirheitä. Turvetuotannosta peräisin oleva eloperäinen kiintoaine on mataloittanut ikiaikaisia kalapaikkoja.

Rajasuo 2:n tuotanto aiheuttaa pöly- ja meluhaittaa läheiselle asutukselle.

7) *Haukivuori osakaskunta 45* on vastustanut uusien alueiden käyttöönottamista turvetuotantoon ja toiminnanaloittamislupaa sekä tehnyt edellä selostetun 6) muistutuksen kanssa samansisältöisen muistutuksen.

8) *EE ja 77 allekirjoittajaa* ovat ilmoittaneet mielipiteenään, että Kangasjärven ja Haapajärven kuormitus on ääri rajoilla. Rannalla asuvien havaintojen perusteella tilanne ei ole parantunut. Rehevöityminen jatkuu edelleen. Myös kalanpyydysten limoittuminen on kestämatontä.

Pintavalutuskenttä ei toimi keväisin, syksysateiden aikana eikä myöskään talvikuu-kausina. Rajasuo 2:n ympäristölupaa sekä toiminnanaloittamislupaa ei tule myöntää. Kangasjärvi ei kestä enää lisäkuormitusta.

9) *Naakkiman osakaskunta* on vastustanut Rajasuo 2:n ympäristölupahakemuksen ja toiminnanaloittamislupahakemuksen hyväksymistä. Naakkiman osakaskunnalla on vesialuetta tuotantoalueen koillispuolella Haapajärvellä ja lounaispuolella Pikkutyössä. Osakaskunnan vesialueille aiheutuva haitta koostuisi lähinnä pölystä ja melusta. Jyrsinturvetuotannossa pölykuormitus tuotantoaikaan voimakkaalla tuulella voi aiheuttaa merkittävää turpeen kulkeutumista osakaskunnan vesialueille. Kyseisten vesialueiden ollessa jo nykyään metsätalouden kuormittamia osakaskunta vastustaa lisäkuormituksen aiheuttamista alueilleen.

10) *FF (Vehkakorpi, 593-413-14-48)* on muistuttanut, että toiminnanaloittamislupaa ei tule myöntää. Muistuttajan metsätila sijaitsee aiotun turvetuotantoalueen välittömässä läheisyydessä, jolloin ympäristön muuttuvilla tekijöillä on välitön vaikutus metsän tuottoon ja kasvattamiseen liittyviin taloudellisiin riskitekijöihin. Turvetuotannosta johtuviin hirvituhoihin vedoten muistuttaja vaatii suorittamaa vuosittaisena haittakorvauksena

allekirjoittaneelle 170 euron suuruisen indeksiin sidotun korvauksen koko turvetuotannon ajalta.

11) *Pieksämäen Luonnon Ystävät ry ja Ankeleen 6,7 osakaskunta* ovat muistuttaneet, että Rajasuo 2:n turvetuotanto pahentaisi jo entuudestaan Kangasjärven saamia turpeennoston haittoja. Muistuttajat viittaavat asukkaiden kokemiin pöly-, pyykinpesu-, kalastus- ja naapurussuhdehaittoihin. Kangasjärven vedenlaatu on muuttunut kehnoksi.

Turvetuotannon vesistökuormitus on aiheuttanut myös Ankeleen 6,7 vesialueelle muutoksia vedenlaadussa, vesieliöstössä ja pohjakerrostumissa. Kyseiset muutokset aiheuttavat haittaa kalastukselle ja muulle vesistön virkistyskäytölle.

Kangasjärven isoa turvetuotannon jätevesikuormaa ei pidä lisätä pikkupaloissa kerrallaan. Rajasuota koskevan Isojoen–Sahinjoen valuma-alueen lähes 1 000 hehtaarin turvetuotantokelpoisista soista on mahdollista voimassa olevan maakuntakaavan selvityksistä luoda uutta turvetuotantoa vain 50 hehtaarin alueelle.

Hakijan turvetuotannon jätevedet ylittävät Kangasjärven vastaanotto- ja käsittelykyvyn 28-kertaisesti. Rajasuo 2:n hanke tulee hylätä.

Lisäksi yhdistys on huomauttanut Rajasuo 2:n kuulutuksessa olleesta kirjoitusvirheestä, jos vireilletulopäivä oli 2.12.2010 kun sen olisi pitänyt olla 2.12.2009.

Hakijan vastine, 1. kuuleminen

Hakija on esittänyt *Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen* lausunnosta seuraavaa:

Rajasuo 2 on uusi hanke ja toiminnan alueella käynnistäminen edellyttää ympäristölupaa, jota koskeva hakemus on vireillä. Luvan myöntämisen edellytykset tarkastellaan Rajasuo 2 hankkeen arvioitujen ympäristövaikutusten yhdessä kohdeympäristöstä käsillä olevien selvitysten perusteella. Toiminta vanhalla Rajasuolla ei kuulu tarkasteltaviin asioihin, vaan voi olla lähinnä valvonnallinen omaan lupaansa liittyvä asia.

Vanhan Rajasuon Itä-Suomen ympäristölupaviraston 30.10.2010 antamaan päätökseen nro 118/09/2 perustuva ympäristölupa ei ole lainvoimainen ja täytäntöönpanokelpoinen, jollainen sen sijaan on Itä-Suomen ympäristölupaviraston 28.9.2001 antamaan päätökseen nro 60/01/2 perustuva vesilain mukainen ns. pilaamislupa. Se taas ei sisällä vastaavanlaisia kunnossapito- ja jälkihoitomääräyksiä kuin ympäristölupa, joihin ratkaistavana olevassa asiassa vedotaan. Toimiessaan jollakin muulla perusteella vaatimusta ei olisi tullut esittää tässä yhteydessä.

Hakija esittää valvonnalliseen asiaan liittyvänä ELY-keskukselle suunnitelman, jolla massansiirtoalueiden veden peittämänä ja vaivaamana oleminen vastaisuudessa esitetään. Suunnitelma toteutetaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla kuluvan vuoden loppuun mennessä. Alueet kuivatetaan, mutta valumavedet on johdettava edel-

leenkin ympärivuotisen pintavalutuksen kautta aina siihen saakka kunnes turve on yhteneväiseltä eristämiskelpoiselta alueelta kokonaan loppunut.

Vanhan Rajasuon pintavalutuskenttä, jolla puhdistetaan myös ns. massansiirtoalueiden eli lausunnossa tarkoitettujen ”veden vallassa” olevien yhteensä noin 150 hehtaarin suuruisten ei-tuotannossa olevien alueiden vedet, on toisin kuin lausunnossa esitetään toiminut erinomaisesti. Osoituksena siitä on ELY-keskuksenkin tiedossa olevat seuraavat puhdistustehotiedot (%):

Vuosi	2007	2008	2009	2010
	%	%	%	%
K-aine	83	93	83	93
Kok. P	80	89	68	74
Kok.N	61	64	57	64

Vuosina 1998–2006 Rajasuon pintavalutuskentän reduktiot (%) vedenlaadun muutoksen (pitoisuus) ja ainekuormituksen (kuormitus) perustella arvioituna ovat olleet seuraavat:

		Kiintoaine	COD _{Mn}	Kok.N	Kok.P	Fe
1998	pitoisuus	81	4	52	75	84
	kuormitus	78	34	64	75	83
1999	pitoisuus	81	19	51	48	86
2000	pitoisuus	83	2	59	31	80
2001	pitoisuus	87	12	52	76	80
2002	pitoisuus	61	-9	34	62	71
2003	pitoisuus	66	6	33	69	75
2004	pitoisuus	87	19	42	77	67
2005	pitoisuus	78	4	38	72	59
	kuormitus	79	36	62	76	64
2006	pitoisuus	71	-18	17	70	43
	kuormitus	77	7	41	75	56

Rajasuo 2:n turvetuotantoalueen kuivatusvedet puhdistuvat yhtä hyvin samaisella 22,5 hehtaarin suuruisella pintavalutuskentällä, joka on otettu ympärivuotiseen käyttöön.

Maakuntakaavassa ei ole mahdollista ratkaista ympäristöluvan myöntämisen oikeudellisia edellytyksiä 8–10 vuoden pituiselle kaavoitusjaksolle ajassa eteenpäin, eikä sellainen maankäyttö- ja rakennuslain säännösten mukaan kuulu kaavoittajan toimivaltaankaan. Hankekohtainen tieto ei ole käytettävissä. Kaavasta päättävät maakuntavaltuutetut eivät vastaa asiantuntemukseltaan varta vasten lailla perustettuja lupaviranomaisia. Maakuntakaavaan ajavat sisään tavoitteitaan eri intressitahot ja peruste kaavassa saavutetuille tavoitteille ei saata useinkaan olla vesiensuojelu, varsinkaan hanketasolla. Maakuntakaava on lähinnä poliittinen asiakirja sen monessa eri merkityksessä. Koska maakuntakaava ”uusitaan” noin 8–10 vuoden välein, se ei edes voi olla ajantasainen ollakseen pätevä ja hyväksyttävä lupaharkinnan peruste.

Tuotannossa olevaa alaa vanhalla Rajasuolla on noin 120 hehtaaria. Edellä mainittuja massansiirtoalueita, joilta turve on nostettu, on noin 150 hehtaaria. Lisäksi tuotannosta poistunutta alaa on palautettuna maanomistajille noin 20 hehtaaria ja muutoin poistuneena toiset noin 20 hehtaaria.

Hakijan käsityksen mukaan alueelta on poistunut alaa ja kuormitusta pienennetty purkuvesistöön Rajasuo 2:n hankkeen verran.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousyksikön lausuntoon vastaa hakija viitaten edellä soveltuvin osin lausumaansa ja vaatii haettujen lupien epäämisvaateiden hylkäämistä.

Mikkelin kaupungin ja Pieksämäen kaupungin ympäristöviranomaisen ja Pieksämäen kaupunginhallituksen lausuntoihin hakija vastaa, että haetut luvat voidaan käsillä olevien selvitysten ja tietojen perusteella myöntää. Lisäksi hakija viittaa edellä soveltuvin osin lausumaansa.

Muistutuksista ja mielipiteistä hakija toteaa yhteisesti seuraavaa: Hakija edellä ja hakemuksessa lausumaansa viitaten katsoo, että hankkeen toteuttaminen ei aiheuta ympäristönsuojelulain säännösten tarkoittamia luvan myöntämisen esteenä pidettäviä haitallisia vaikutuksia. Luvan myöntämiselle ei ole myöskään kaavoituksesta ja luonnonsuojelulaista johtuvaa estettä. Molempien haettujen lupien myöntämisen oikeudelliset edellytykset täyttyvät.

ASIAN MYÖHEMMÄT VAIHEET

Hakija on täydentänyt hakemustaan 3.12.2013 seuraavasti:

Rajasuon pintavalutuskentän puhdistuksen tehoon keskeisesti vaikuttavia tekijöitä ovat puhdistuksen piirissä oleva tuotantoala ja siltä puhdistuksen tuleva vesimäärä.

Vesimäärän lisäys voi määrästä riippuen vaikuttaa pintavalutuskentän puhdistustehoon alentavasti.

Pintavalutuskentältä lähtevän vesimäärän suurentumisen voi olettaa johtavan kokonaiskuormituksen kasvamiseen.

Hakemuksen 2.12.2010 vireille panemisen jälkeen luvassa olevasta Rajasuon 358 hehtaarin (sis. 30.10.2009 myönnetyn ympäristö- ja toiminnanaloittamisluvan noin 20 hehtaarin laajennusalueelle (so. lohkot 11 ja 12, ovat jo käytössä) tuotantoalasta on poistunut tuotannosta alueita, jotka on valumavesiltään myös eristetty ulkopuolisiksi, seuraavasti:

Lohko	Pinta-ala (ha)	Vuosi
5	52,2	2012 ja 2013
7	27,7	2011

Yhteensä poistunut ja eristetty pinta-ala on 79,9 hehtaaria, joka on Rajasuo 2:n pinta-alaan 40,4 hehtaariin nähden noin kaksinkertainen.

Pintavalutuskentälle tuleva hydrologinen kuorma ei siten luvan myöntämisestä johtuen tulisi suurentumaan. Kentän toimintakykyä alentavaa vaikutusta ja siltä lähtevän kuormituksen määrän lisääntymistä ei aiheutuisi myönnettäessä haettu lupa ja käynnistettäessä toiminta välittömästi.

Vanhan Rajasuon lohkoilta 1–5 ja 8 tulee vuoteen 2018 mennessä poistumaan pinta-alaa yhteensä noin 270 hehtaaria, minkä jälkeen tuotantoalaa alueelle jää 80,4 hehtaaria. Tuon pinta-alan eristämisen suunnittelu ja toteuttaminen tulevat myöhemmin ajankohtaiseksi.

Rajasuon pintavalutuskenttä on sekä sulalla että routakaudella toiminut erittäin hyvin. Kokonaistypen reduktiossa on ollut lievä alentuma vuosien 2012 ja 2013 sulalla kaudella, mutta puhdistustulos tuolloinkin tyypelle erittäin hyvä.

Puhdistustehot (%) vuosina 2011–2013, laskettu keskimääräisestä vedenlaadusta			
	K-aine	Kok.P	Kok.N
Puhdistustehovaade (%) 15.4.–31.10	60	60	40
15.4.2011–31.10.2011	83,8	74,1	43,1
15.4.2012–31.10.2012	63,5	64,7	34,7
15.4.2013–31.10.2013	82,1	69,6	26,1
Tavoitteellinen puhdistusteho (%)			
1.11.–14.4. talviaika	50	50	
1.11.2010–14.4.2011	95,9	91,2	
1.11.2011–14.4.2012	84,7	65,7	
1.11.2012–14.4.2013	79,8	74,4	

Lausunnot, 2. vaihe

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ympäristökeskus on hakijan täydennyksen johdosta lausunut, että kyseessä on noin 40 hehtaarin turvetuotantoalan liittäminen vanhan Rajasuon tuotantostruktuuriin.

Vanhan Rajasuon tuotantoala on pienentynyt voimakkaasti. Vuoden 2010 jälkeen tuotannosta on poistunut noin 80 hehtaaria ja vuoteen 2018 mennessä kokonaispoistuman arvioidaan olevan 270 hehtaaria.

Rajasuon pintavalutus on toiminut hyvin. Vain rajumpien sadejaksojen jälkeen reduktioprosentti on tilapäisesti heikentynyt. Oletettavana syynä on tuolloin ollut viipymän lyhentyminen.

Rajasuo 2:n lisääminen Rajasuon tuotantokenttiin ei ole estettä. Esitetty puhdistustekniikka on BAT-tekniikkaa, eikä kokonaisnostoala tule kasvamaan. Pintavalutus-
kentän toiminta ei ole osittanut heikkenemisen merkkejä, eikä tiedossa ole muuta-
kaan ympäristönsuojelun kannalta oleellista, luvan myöntämisen edellytyksiin vaikut-
tavaa seikka.

Myös toiminnanaloittamisluvan myöntämiselle ei ole estettä. Vanha Rajasuo on ollut avattuna useamman vuosikymmenen ja lisäalan liittäminen on sopusoinnussa valtioneuvoston periaatepäätöksen ”Vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015” kanssa.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen toteaa aiemmin lausutusta poiketen tuotannosta poistuneiden alueiden vuoksi, että tilanne on muuttunut niin, että luvan edellytykset täyttyvät.

Kangasjärveen laskevien tuotantoalueiden kuivatusvesien vaikutuksia seurataan kalataloudellisella yhteistarkkaillulla, joka on vuoden 2014 alussa uusittavana. Rajasuo 2:n kuivatusvesien vaikutusten seuranta on mukana uusittavana olevassa ohjelmassa.

Rajasuo 2:n turvetuotantoalueen tuotantoon valmistelu kuormittaa alapuolisia vesiä niin, että se aiheuttaa ylimääräistä kuormitusta, joka voidaan kompensoida Etelä-Savon ELY-keskukselle maksettavalla 200 euron vuotuisella kalatalousmaksulla. Maksu käyttämisestä sovitaan yhdessä vesialueen omistajien kanssa.

Keski-Savon ympäristölautakunta on aiemmin lupahakemuksesta 28.10.2010 antamassaan lausunnossa todennut mm. että Vapo Oy:llä on vireillä kyseisellä Rajasuo 2:n valuma-alueella useita ympäristölupahakemuksia yhteensä 1400 hehtaarin tuotantoalalla, josta uutta on 120 hehtaaria. Huolena on useiden erillishankkeiden yhteisvaikutus ja niiden aiheuttama kuormitus alapuoliseen turvetuotannon jo ylikuormittamaan Kangasjärveen.

Vapo Oy:n antaman selvityksen mukaan puhdistustehoissa on päästy vaatimusten asettamalle tasolle kiintoaineen ja kokonaisfosforin osalta, mutta kokonaistyyppipitoisuudet ovat olleet puhdistustehovaatimusten tavoitearvoja alhaisempia tuotantokausina 2012 ja 2013. Luvan mukaan Vapo Oy:n tulee esittää Etelä-Savon ELY-keskukselle suunnitelma toimenpiteistä vesienkäsittelyn tehostamiseksi ja ryhtyä toimenpiteisiin, mikäli tavoitearvoja ei kahtena peräkkäisenä tuotantovuonna ole saavutettu.

Selvityksen mukaan tuotantoalaa on poistunut 79,9 hehtaaria eli lähes kaksi kertaa uuden alan verran. Suon tuotannon kuntoonpanovaiheessa aiheutuu aina tuotantovaihetta runsaampi valuma ja kuormitus useiden tutkimusten mukaan on kaksinkertaista. Näin ollen kuormitukseen ei tämän perusteella tulisi muutosta ainakaan vähemmän päin.

Tulosten mukaan talvikausina 2012 ja 2013 tavoitearvoon kokonaistypen osalta ei ole päästy.

Vaikka tuotantoala on pienentynyt, tulee Vapo Oy:ltä edellyttää suunnitelmaa vesienkäsittelyn tehostamiseksi ainakin typen osalta edellä todetun perusteella ennen toiminnan aloittamista.

Hakijan vastine, 2. vaihe

Hakemuksen täydennyksen johdosta annetuista lausunnoista hakija toteaa seuraavaa:

Rajasuon pintavalutuskentän puhdistustehoa koskevat määräykset, sellaisina kuin Vaasan hallinto-oikeus on ne 9.11.2011 antamallaan päätöksellä asettanut, ovat tul-

leet noudatettavaksi korkeimman hallinto-oikeuden 17.9.2013 antamalla päätöksellä eli sen jälkeisenä aikana.

Sulan maan ajalle (15.4.–31.10) on asetettu ehdottomat ja muulle ajalle (1.11.–14.4.) tavoitteelliset puhdistustehot (kiintoaine ja kokonaisfosfori 50 %). Talvikaudelle ei siis ole asetettu kokonaistyyppiä koskevaa puhdistustehovaatimusta, mikä onkin vedenlaatutekijän ominaisuus erityisesti talviaikaisen kiinnioton vaikeus huomioon ottaen oikea ratkaisu.

Lisäksi talvikautiseen puhdistukseen em. vedenlaatutekijöitä koskien liittyy kahden talvikauden seurantajakso siten kuin Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenee.

Sulan maan aikaa (15.4.–1.10.) koskeva puhdistustehovaatimusaika ei ole vielä alkanut.

Koillis-Savon ympäristötoimen esittämien virheellisten tietojen perusteella ei voida hylätä Rajasuo 2:n hakemusta eikä vaatia tähän asiaan kuulumattoman Rajasuon kiviainesvesien puhdistuksen osalta mitään toimenpiteitä. Vastaisuudessa Rajasuon kentälle johdettava vesimäärä pienentyy, mikä lisää veden viipymää ja todennäköisesti parantaa tai varmentaa kentän jo entuudestaan hyvää toimintakykyä.

MERKINTÄ

Asiaa ratkaistaessa ovat olleet käsillä Itä-Suomen ympäristölupaviraston päätöksen nro 118/09/2 perusteena olleet asiakirjat muutoksenhakuasteiden päätöksineen (Vaasan hallinto-oikeuden päätös, 9.11.2011, nro 11/0502/3 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös, 17.9.2013 taltionumero 2947).

Asiaa ratkaistaessa ovat olleet käsillä Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015 ja Etelä-Savon pintavesien hoidon toimenpideohjelma 2010–2015. Vesienhoitosuunnitelmaan liittyvät Hertta-tietojärjestelmästä tulostetut tiedot Kangasjärven luokittelusta ja Rajasuon turvetuotantoalueen toimenpiteistä on liitetty asiakirjoihin.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Vapo Oy:lle ympäristöluvan Rajasuo 2:n turvetuotantoon Mikkelin kaupungin Kantalan kylässä kiinteistöllä Eteläkorpi (491-491-1-76) hakemukseen liitetyn suunnitelman ja sen täydennyksen mukaisesti.

Rajasuo 2:n lohkojen 13–14 tuotantoalueen pinta-ala on noin 40 hehtaaria.

Päästöt vesiin

1. Rajasuo 2:n turvetuotantoalueen vedet johdetaan Rajasuon turvetuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteiden kautta laskuojaa pitkin Kangasjärven pohjoisosaan.

2. Turvetuotantoalueelta johdettavat vedet on käsiteltävä hakemuksen liitteenä 8 olevan tuotantosuunnitelman (MK 1:22 000) mukaisesti sarkaojarakenteiden ja johdettava Rajasuon turvetuotantoalueen pintavalutuskentälle käsiteltäväksi ympärivuotisesti. Pintavalutuskentän toiminasta vastaa Vapo Oy Rajasuon voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti.

Sarkaojien päissä on oltava lietesyvennykset, lietteenpidättimet ja päisteputket.

Auma-alueiden ja ojien välissä on oltava suojakaista, jotta turvetta ei joudu ojiin.

Tuotantoalueen ulkopuoliset valumavedet on johdettava tuotantoalueen ja vesienkäsittelyrakenteiden ohi eristysojissa, joissa on oltava lietesyvennykset.

3. Vesienkäsittelyrakenteet on toteutettava ja otettava käyttöön ennen tuotantokenttien kuntoonpanon aloittamista. Rakenteiden valmistumisesta on ennen käyttöönottoa ilmoitettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle ja Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

4. Vesiensuojelurakenteisiin voidaan tehdä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymiä, niiden toimintaa tehostavia muutoksia, joilla ei ole haitallisia vaikutuksia yksityiseen tai yleiseen etuun.

5. Luvan saajan on pidettävä ojat ja vesienkäsittelyrakenteet jatkuvasti toimintakunnossa ja tarkastettava niiden toimivuus säännöllisesti.

Sarkaojat ja lietesyvennykset sekä reuna- ja kokoojaojat on puhdistettava ainakin kerran vuodessa tuotantokauden päätyttyä ja muulloin tarpeen vaatiessa. Poistettava liete on sijoitettava siten, ettei puhdistustöistä aiheudu vältettävissä olevia päästöjä vesistöön.

Päästöt ilmaan ja melu

6. Toiminnassa on käytettävä mahdollisimman vähän pölyämistä ja melua aiheuttavia koneita, laitteita ja työmenetelmiä. Turpeen tuotanto ja lastaus on ajoitettava tuulen suunta ja voimakkuus huomioon ottaen niin, että turvetuotantoalueelta leviää mahdollisimman vähän pölyä ympäristöön. Aumoja ei saa sijoittaa alle 400 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista.

Pölyämistä aiheuttava toiminta on kielletty alle 400 metrin etäisyydellä asutuksesta tuulen suunnan ollessa asutukseen päin ja tuulen nopeuden ylittäessä 5 m/s. Alueella on oltava tuulen nopeuden ja suunnan rekisteröivä tuulimittari.

7. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu lähiasutukselle kohtuutonta melua. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää ympäristön asuinalueilla päivällä (klo 7–22) keskiäänitasoa 55 dB(A) eikä yöllä (22–7) keskiäänitasoa 50 dB(A). Loma-asumiseen käytettävillä alueilla ovat keskiäänitasot päivällä enintään 45 dB(A) ja yöllä 40 dB(A).

Varastointi ja jätteet

8. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteestä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisia jätteitä toimitettaessa on laadittava siirtoasiakirja ja ne on pakattava tiiviiseen ja jätteen vaaraominaisuuksilla merkittyyn pakkaukseen. Luvan saajan on muutoinkin järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti.

9. Voiteluaineet ja jäteöljy on säilytettävä katetussa tilassa, jossa on tiivisalustainen reunallinen suojarakenne. Polttoainesäiliöiden on oltava tiiviillä alustalla siten, ettei polttoainetta säilytyksen tai tankkauksen aikana pääse maaperään tai ojiin. Kiinteiden polttoainesäiliöiden on oltava kaksivaippaisia. Polttoainesäiliöissä on oltava ylitäytönestin.

10. Luvan saajan on noudatettava hakemukseen sisältyvää kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa. Jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ympäristökeskukselle.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

11. Turvetuotantoon liittyvistä merkittävistä häiriö- ja poikkeustilanteista on ilmoitettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ympäristökeskukselle ja Mikkelin sekä Pieksämäen kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille. Häiriö- ja poikkeustilanteiden syyt on välittömästi selvitettävä ja havaitut viat ja häiriötekijät on korjattava viipymättä.

Luvan saajalla on oltava jatkuvasti ajan tasalla oleva toimintaohje mahdollisten häiriö- ja poikkeustilanteiden varalle. Toimintaohje tulee säilyttää turvetuotantoalueella, ja se on pyydettyäessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Tarkkailut

12. Turvetuotantoalueen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailu on toteutettava Rajasuon kuormitus- ja vesistö tarkkailuohjelman mukaisesti.

Tarkkailuohjelmaa voidaan muuttaa Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

13. Luvan saajan on tarkkailtava turvetuotannon vesistökuormituksen vaikutuksia Kangas- ja Haapajärven kalastoon ja kalastukseen Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkentaa Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta tai tarkkailun kattavuutta.

14. Käyttö-, päästö- ja vesistö tarkkailun vuosiraportti ja tiedot jätekirjanpidosta on toimitettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Mikkelin ja

Pieksämäen kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisille. Tarkkailutulosten yhteydessä on esitettävä laskennassa käytetyt menetelmät ja tarkkailuun liittyvät epävarmuustekijät.

Tarkkailutulokset on vaadittaessa annettava niiden nähtäväksi, joiden oikeuteen tai etuun tiedot saattavat vaikuttaa.

Toiminnan lopettaminen

15. Tuotannosta poistettavat alueet on vuosittain ilmoitettava Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannosta poistettujen alueiden vedet on johdettava vesienkäsittelyn kautta siihen asti, kunnes alueet ovat kasvipeitteisiä tai ne on siirretty pysyvästi muuhun käyttöön, kuitenkin vähintään kahden vuoden ajan. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ennen vesien käsittelyn lopettamista. Tämän jälkeen tuotannosta poistettujen alueiden vedet voidaan ohjata vesienkäsittelyn ohi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Tuotannon lopettamisesta on ilmoitettava ennalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Tuotannon lopettamisen jälkeen hankealue on siistittävä ja tarpeettomat rakenteet poistettava. Vesien käsittelyä ja päästö- ja vaikutustarkkailua on jatkettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellyttämä määräaika, kuitenkin vähintään kaksi vuotta tuotantotoiminnan päättymisestä. Luvan saajan on esitettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja jälkihoitovaiheen tarkkailun tuloksista ennen vesien käsittelyn ja tarkkailun lopettamista.

Turvetuotantoalueen ympäristölupa ja siinä luvan saajalle määrätyt velvoitteet lakkaavat olemasta voimassa, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on todennut jälkihoitotoimet tehdyiksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tarvittaessa antaa toiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon liittyviä tarkentavia määräyksiä.

Korvaukset

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesistön pilaantumisesta johtuvaa korvattavaa vahinkoa.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Lupamääräysten tarkistaminen

Mikäli turvetuotantoa aiotaan jatkaa alueella vuoden 2018 jälkeen, tulee luvan saajan viimeistään 1.2.2018 jättää aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkista-

miseksi. Tarkistamisajankohta on sama kuin Rajasuon ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamisaika.

Hakemukseen on liitettävä selvitykset ja yhteenvedot vesien käsittelyn tehosta ja sen parantamisesta, vesiin joutuvien päästöjen määrästä sekä vesien johtamisen vaikutuksista purkuvesistön tilaan, eliöstöön ja käyttöön. Hakemukseen on myös liitettävä selvitys tuotannosta poistettujen alueiden tilasta ja muut ympäristönsuojeluasetuksen 9–12 §:n mukaiset selvitykset tarpeellisilta osin.

RATKAISUN PERUSTELUT

Luparatkaisun perustelut

Vanhan Rajasuon tuotantoalueen lohkot 1–12 ovat olleet käytössä 1970-luvulta asti. Tuotannossa oleva ala on noin 120 hehtaaria. Massansiirtoalueita, joilta turve on nostettu, on 150 hehtaaria. Lisäksi tuotannosta on poistunut 40 ha. Rajasuon kaikki vedet käsitellään pintavalutuskentällä ympärivuotisesti. Tuotantoalueeksi suunniteltu uusi Rajasuo 2:n lohkot 13–14 rajoittuu tähän alueeseen sekä pohjoispuolella sijaitsevaan yksityiseen turvetuotantoalueeseen (Lehtisalo, 491-491-3-69).

Rajasuo 2 on jo aiemmin ojitettu ja luonnontilaltaan muuttunut. Tuotantoalueella tai sen vaikutuspiirissä ei ole erityisiä luontoarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityistä suojelustatusta omaavia lajeja tai luontotyyppejä. Toiminnan vaikutusalueella ei ole vesilain nojalla suojeltuja pienvesiä.

Rajasuon turvetuotantoalue on merkintänä ympäristöministeriön 4.10.2010 vahvistamassa Etelä-Savon maakuntakaavassa. Rajasuo 2:lle sijoittuvaa uutta tuotantoaluetta ei ole merkitty maakuntakaavaan. Rajasuo 2:n alueelle ei ole maakuntakaavassa osoitettu muuta käyttötarkoitusta. Tuotantoalueen sijainti maakuntakaavassa turvetuotantoalueeksi osoitetun alueen ulkopuolella ei ole luvan myöntämisen esteenä, kun otetaan huomioon toiminnan kuormitus, alueen luonnon-arvot ja sijoituspaikan soveltuvuus.

Turvetuotantoalueelta pintavalutuksen kautta Kangasjärveen ja sen alapuoliseen vesistöön kohdistuva kuormitus ei ennalta arvioiden lisäännä ottaen huomioon ympärivuotisen pintavalutuksen sekä vanhan Rajasuon alueelta tuotantokäytöstä poistuneet ja poistuvat alueet. Siten toiminta ei aiheuta vesistössä luvan esteenä olevaa vesistön pilaantumista tai sen vaaraa.

Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa Kangasjärvi on tyypitelty matalaksi runsashumuksiseksi järveksi, jonka ekologinen tila on luokiteltu hyväksi. Tuotantoalueelta alapuoliseen vesistöön johdettava kuormitus ei ennalta arvioiden vaaranna valtioneuvoston vahvistamassa Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 tai Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2010–2015 Isojoen–Sahinjoen valuma-alueelle asetettujen tilatavoitteiden saavuttamista.

Aluehallintovirasto arvioi edellä esitetyn perusteella, että toimittaessa hakemuksen ja luvassa annettujen määräysten mukaisesti turvetuotannosta sijoituspaikalla ei aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa luvan myöntämisen esteenä ole-

vaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumisesta toiminnan vaikutusalueella taikka eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitystä. Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Hakemuksen mukainen vesienkäsittely täyttää tuotantoalueen olosuhteissa ympäristönsuojelulain vaatimukset parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä. Luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa ja ympäristölupa voidaan myöntää.

Lupamääräysten perustelut

Rajansuo 2:n turvetuotantoalueen vesienkäsittely perustuu eristysojiin, sarkaojarakenteisiin ja laskeutusaltaisiin sekä ympärivuotiseen pintavalutukseen. Pintavalutuskeskittämisen puhdistustehon määräykset ovat Rajansuon voimassa olevassa ympäristöluvassa. Vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi annetut määräykset ovat alapuolisen vesistön tila ja käyttö huomioon ottaen tuotantoalueen olosuhteissa parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset.

Vesienkäsittelyrakenteiden kunnossapitoa, altaiden tyhjentämistä ja ojien puhdistamista koskevat määräykset on annettu, koska turvetuotannosta aiheutuvaa ympäristökuormitusta voidaan vähentää ottamalla ympäristönsuojeluasiat riittävästi huomioon toiminnassa.

Tuotantoalueen läheisyydessä on asutusta. Toiminnasta voi aiheutua asutukselle melu- ja pölyhaittaa. Haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräykset melu- ja pölypäästöjen vähentämisestä. Asumiseen käytettyjen alueiden melutasolle annetaan kohtuuttoman räsityksen estämiseksi raja-arvot, jotka vastaavat valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvoja.

Jätteen haltijaa koskevat jätelain 6 §:n mukaiset yleiset huolehtimisvelvollisuudet jätehuollon järjestämisestä. Jätteistä annettu lupamääräys koskee näitä velvollisuuksia. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on tarpeen kaivannaisjätteen synnyn ehkäisemiseksi ja sen haitallisuuden vähentämiseksi.

Haitallisten aineiden maaperään ja vesiin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi on tarpeen antaa määräys poltto- ja voiteluaineiden varastoinnista.

Häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumisesta ja niistä ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle on annettu määräys. Häiriö- ja poikkeustilanteiden ja niiden syiden seuranta on tärkeää haittojen arvioimiseksi ja niiden ennaltaehkäisemiseksi.

Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen valvonnan ja lupamääräysten noudattamisen toteuttamisen vuoksi. Tarkkailun perusteella valvontaviranomainen voi tarvittaessa edellyttää toimenpiteitä pintavalutuksen ja muun vesienkäsittelyn puhdistustehon parantamiseksi.

Tuotannosta poistuvien alueiden vesiensuojelu määrätään toteutettavaksi niin, että luvan saajan vastuu kuormituksesta päättyy vasta, kun kuormituksen voidaan arvioida olevan taustakuormituksen suuruista.

VASTAUS LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen esittämät vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen esittämät vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen esittämät vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Pieksämäen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja kaupunginhallituksen vaatimukset luvan epäämisestä on hylätty päätöksen perusteluista ilmenevästi. Muutoin vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Rami Hiltusen muistutukseen aluehallintovirasto vastaa, että ympärivuotinen pintavalutus edustaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Lisäksi ottaen huomioon annetut melu- ja pölymääräykset, aumojen sijoitusmääräys ja tarkkailua koskevat määräykset ei asutukselle tai vesistölle arvioida aiheutuvan kohtuuttomia haittavaikutuksia.

Heli Hiltusen muistutuksen osalta aluehallintovirasto viittaa edellä muistutuksesta annettuun vastaukseen.

Teuvo ja Helga Kohavakan muistutukseen aluehallintovirasto toteaa, että ottaen huomioon muistuttajien kiinteistön ja tuotantoalueen välinen etäisyys ja maastonmuodot ei turvetuotannon arvioida vaikuttavan kaivoveden määrään ja laatuun.

Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri ry:n vaatimus luvan epäämisestä on hylätty päätöksen perusteluista ilmenevästi. Muutoin vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Esa Kohvakan vaatimus luvan epäämisestä on hylätty päätöksen perusteluista ilmenevästi. Muutoin vaatimukset enemmälti hyläten on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Virtasalmen kalastusalueen, Kangasjärven kalastusseuran ja Korkeamaan jakokunnan vaatimus luvan epäämisestä on hylätty päätöksen perusteluista ilmenevästi. Muutoin vaatimukset enemmälti hyläten on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Naakkiman osakaskunnan vaatimus luvan epäämisestä on hylätty päätöksen perusteluista ilmenevästi. Muutoin vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja niiden perusteluissa näkyvällä tavalla.

Marko Mönkkösen vaatimus haittakorvauksesta on hylätty, koska toiminnan ei arvioida aiheuttavan kyseisiä välillisiä haittoja.

Pieksämäen seudun Luonnonystävät ry:n ja Ankeleen 6,7 osakaskunnan vaatimus luvan epäämisestä on hylätty, koska luvan myöntämisen edellytykset ovat täyttyneet ratkaisusta sekä sen perusteluista ilmenevästi. Kuulutuksessa ollut kirjoitusvirhe ei ole vaikuttanut asian käsittelyyn.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminta voidaan aloittaa lupapäätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Ennen toiminnan aloittamista luvan saajan on asetettava Etelä-Savon elinkeino liikenne-, ja ympäristökeskukselle 5 000 euron suuruinen hyväksyttävä vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Perustelut

Vesienkäsittelyrakenteiden toiminnan vakiinnuttamiseksi vesiensuojelurakenteiden rakentaminen on tarpeen aloittaa hyvissä ajoin ennen kuivatusvesien johtamista. Pintavalutuskenttä on valmis ja se on osoittanut toimivuutensa. Koska suunniteltu tuotantoalue on lähes kokonaisuudessaan jo aiemmin ojitettu, eivät tässä tarkoitetut kaivut ja ojitukset ennalta arvioiden aiheuta haitallisia vaikutuksia alapuolisissa vesistöissä.

Määrätty vakuus on riittävä ympäristön saattamiseksi päästöjen osalta ennalleen, mikäli lupa evätään tai sen lupamääräyksiä muutetaan. Näin ollen päätöksen täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, ympäristönsuojelulain 56 §:n mukaisesti on noudatettava asetusta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 6, 41, 42, 43, 45, 45 a, 46, 50, 52, 55, 90, 100 sekä 103 a §
Jätelaki (1072/1993) 4, 6 ja 15 §
Luonnonsuojelulaki 65, 66 §
Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä 28 §

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 4 600 euroa. Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Hakemuksen vireille tullessa maksuun sovellettiin aluehallintoviraston maksuista annettua valtioneuvoston asetusta (1388/2006), jonka liitteen maksutaulukon mukaan 30–300 hehtaarin suuruisen tuotantoalueen ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 4 600 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Hakija

Jäljennös päätöksestä

Mikkelin kaupunki
Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Pieksämäen kaupunki
Pieksämäen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (sähköisesti)
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/kalatalousyksikkö (sähköisesti)
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Mikkelin ja Pieksämäen kaupunkien virallisilla ilmoitustauluilla.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Länsi-Savo -nimisessä lehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liite Valitusosoitus

Esko Vaskinen

Ahti Itkonen

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Esko Vaskinen ja Ahti Itkonen (esittelijä).

Valitusviranomainen Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **27.6.2014**.

Valitusoikeus Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli
postiosoite:	PL 50, 50101 Mikkeli
puhelin:	(vaihde) 029 501 6800
faksi:	015 760 0150
sähköposti:	kirjaamo.ita@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.